

ΕΛΘΈτω η βασιλεία Σου: Το δόγμα της Εσχατολογίας

Μάθημα 1°

Ο σκοπός της δημιουργίας

Περιεχόμενα

I. Εισαγωγή

II. ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ

A. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

B. ΛΥΤΡΩΣΗ

1. Αδάμ
2. Νώε
3. Αβραάμ
4. Μωυσής
5. Δαβίδ

Γ. ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ

III. ΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

A. ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

B. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

1. Ανεκπλήρωτες προσδοκίες
2. Προφητικό μυστήριο
3. Υπό όρους Διαθήκη
4. Θεϊκή ελευθερία

Γ. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ

1. Εγκαινίαση
2. Εξακολούθηση
3. Τελειοποίηση

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ελθέτω η βασιλεία Σου: Το δόγμα της Εσχατολογίας

Μάθημα 1^ο

Ο σκοπός της δημιουργίας

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Εσχατολογία» ονομάζεται η «μελέτη των τελευταίων πραγμάτων» στο σχέδιο του Θεού. Είναι σύνθετη λέξη αποτελούμενη από τις αρχαίες ελληνικές λέξεις:

- *έσχατος* που σημαίνει «τελευταίος» ή «τελικός» &
- *λόγος*, με τη σημασία της «μελέτης».

II. ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ

Στην Παλαιά Διαθήκη, η βασιλεία του Θεού αναμενόταν να ξεδιπλωθεί σε 3 φάσεις:

- στην αρχική δημιουργία του σύμπαντος και των δημιουργημάτων
- σε μια μεγάλη περίοδο μετάνοιας, αναγκαία εξαιτίας της πτώσης του ανθρώπου στην αμαρτία
- στο αιώνιο έσχατον - το τελικό στάδιο του κόσμου, εφόσον η μετάνοια θα έχει ολοκληρωθεί και η βασιλεία του Θεού θα έχει εξαπλωθεί στη γη

A. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Το έργο της δημιουργίας του Θεού περιγράφεται λεπτομερώς στα κεφάλαια 1 και 2 της Γένεσης.

Ο Θεός είχε σκοπό οι άνθρωποι να γίνουν υπηρέτες Του. Η δουλειά μας ως άνθρωποι ήταν να εξουσιάσουμε πάνω στη δημιουργία εκ μέρους του Θεού, του μεγάλου αυτοκράτορα.

Τα παρακάτω εδάφια αναφέρονται από τους θεολόγους ως η «πολιτιστική εντολή» του Θεού, καθώς απαιτεί από την ανθρωπότητα να δημιουργήσει πολιτισμό σε όλο τον κόσμο:

«Δημιούργησε, λοιπόν, ο Θεός τον άνθρωπο σύμφωνα με τη δική του την εικόνα, “κατ’ εικόνα Θεού” τον δημιούργησε, τους δημιούργησε άντρα και γυναίκα.28Τους ευλόγησε και τους είπε: “Να κάνετε πολλά παιδιά, ώστε να πολλαπλασιαστείτε, να γεμίσετε τη γη και να κυριαρχήσετε σ’ αυτήν. Να εξουσιάσετε στις θάλασσας τα ψάρια, στου ουρανού τα πτηνά και σε κάθε ζώο που κινείται πάνω στη γη» (Γένεση 1: 27-28).

Ο ρόλος της ανθρωπότητας ήταν να «καλλιεργεί» και να «προσέχει» τον Κήπο (Γένεση κεφ.2 εδ.15). Ο Μωυσής χρησιμοποιεί παρόμοια λέξη στο βιβλίο των Αριθμών 3:8, για να περιγράψει την δουλειά των ιερέων στον ναό.

Τα ανθρώπινα όντα είναι βασιλικές και ιερατικές εικόνες του Θεού που Τον υπηρετούν και Τον τιμούν κυριαρχώντας οι ίδιοι πάνω στη δημιουργία εκ μέρους Του.

«Δημιούργησε, λοιπόν, ο Θεός τον άνθρωπο σύμφωνα με τη δική του την εικόνα... και τους είπε: «Να κάνετε πολλά παιδιά, ώστε να πολλαπλασιαστείτε, να γεμίσετε τη γη και να κυριαρχήσετε σ’ αυτήν» (Γένεση 1:27-28).

«Πήρε, λοιπόν, ο Κύριος ο Θεός τον άνθρωπο και τον έβαλε μέσα στον κήπο της Εδέμ για να τον καλλιεργεί και να τον προσέχει» (Γένεση 2:15).

B. ΛΥΤΡΩΣΗ

Το «πρωτευαγγέλιο» είναι η πρώτη προσφορά για λύτρωση μετά την πτώση της ανθρωπότητας στην αμαρτία. (Γένεση 3:15)

«Έχθρα θα βάλω ανάμεσα σ' εσένα και στη γυναίκα, κι ανάμεσα στο σπέρμα σου και στο σπέρμα της. Εκείνος θα σου συντρίψει το κεφάλι κι εσύ θα του πληγώσεις τη φτέρνα»
(Γένεση 3:15).

Ο Θεός υποσχέθηκε ότι η ανθρωπότητα θα λυτρωνόταν από την κατάρα της αμαρτίας. Θα συνέχιζε να επιβεβαιώνει αυτήν την προσδοκία μέσω των λυτρωτικών Του πράξεων – κυρίως μέσω πράξεων οι οποίες σχετίζονται με τις διαθήκες Του.

Στην Παλαιά Διαθήκη, ο Θεός έκανε πέντε μεγάλες διαθήκες λύτρωσης ξεκινώντας με τη διαθήκη προς τον Αδάμ.

1. Αδάμ

Αφού ο Αδάμ αμάρτησε, ο Θεός του πρόσφερε υπόσχεση μέσω του πρωτευαγγελίου ή πρώτου ευαγγελίου (Γένεση 3:15).

Προσδοκία: ότι το σχέδιο του Θεού για την παγκόσμια βασιλεία Του, θα γινόταν επιτέλους πραγματικότητα. Όμως, η ανάπτυξη αυτού του σχεδίου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια διαμάχη μεταξύ των απογόνων του όφεως και των απογόνων της Εύας.

Από την αρχή, όλη η ανθρωπότητα χωρίστηκε ανάμεσα σε αυτούς που εκπλήρωναν τους σκοπούς του Θεού και σε αυτούς που επαναστατούσαν εναντίον Του.

2. Νώε

Ο Θεός έφτιαξε μια διαθήκη μέσω του Νώε, να μην γίνει ξανά κατακλυσμός στη γη, και να εγκαθιδρύσει μια σταθερότητα στη φύση (Γένεση 8:21 και 9:17).

Προσδοκία: Ο Θεός υπόσχεται ότι η ανάπτυξη της ανθρωπότητας και της βασιλείας του Θεού, θα συνεχίσει χωρίς καμιά παγκόσμια καταστροφή.

«Στο εξής, όσο θα υπάρχει η γη, δε θα πάψουν να υπάρχουν σπορά και θερισμός, κρύο και ζέστη, καλοκαίρι και χειμώνας, ημέρα και νύχτα» (Γένεση 8:22).

Εγγύηση ότι η φύση θα είναι σταθερή, μόνο μέχρι το τέλος της παρούσας τάξης της δημιουργίας. (Γένεση 8:22).

3. Αβραάμ

Ο Θεός κάλεσε τον Αβραάμ και τους απογόνους του να Τον υπηρετήσουν με έναν ξεχωριστό τρόπο. (κεφάλαια 15, 17 και 22 της Γένεσης)

Πιο συγκεκριμένα, εκλέχθηκαν ως το έθνος, από όπου ο Θεός θα επέκτεινε την λύτρωση Του στην υπόλοιπη ανθρωπότητα (Γένεση 22:18).

Προσδοκίες: Η επίγεια βασιλεία του Θεού δεν θα περιλαμβάνει μόνο ένα έθνος, αλλά μέλη από όλα τα έθνη της γης.

«Με τον απόγονο σου θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης, επειδή υπάκουσες στην εντολή μου» (Γένεση 22:18).

4. Μωυσής

Ο Θεός επιβεβαίωσε ότι η μωσαϊκή διαθήκη ενσωμάτωνε και συνέχιζε τις αρχικές διαθήκες του Αδάμ, του Νώε και του Αβραάμ.

Ο Θεός θα φέρει τις ευλογίες της διαθήκης εις πέρας αλλά, αν οι άνθρωποι Του δεν υπάκουαν, θα τιμωρούνταν (Λευιτικό κεφ. 26 και Δευτερονόμιο κεφ. 4 και 30).

Η χειρότερη κατάρα της διαθήκης για τον Ισραήλ είναι η εξορία από τη γη της επαγγελίας (Δευτερονόμιο κεφ. 4 εδ. 27-31).

«Ο Κύριος θα σας διασκορπίσει ανάμεσα στους λαούς, και λίγοι από σας θα επιβιώσουν ανάμεσα στα έθνη που θα σας έχει φέρει. Εκεί θα λατρέψετε θεούς, που είναι ανθρώπινα κατασκευάσματα από ξύλο και πέτρα. Αυτοί οι θεοί ούτε βλέπουν, ούτε ακούν, ούτε τρώνε, ούτε οσφραίνονται.

Από εκεί θα αποζητήσετε τον Κύριο, το Θεό σας, και θα τον βρείτε, αν τον ζητήσετε μ' όλη σας την καρδιά και μ' όλη σας την ψυχή.

Όταν βρεθείτε σε στενοχώρια και σας βρουν όλα αυτά τα δεινά, στο τέλος θα επιστρέψετε στον Κύριο, το Θεό σας, και θα τον υπακούσετε.

Είναι Θεός σπλαχνικός. Δε θα σας εγκαταλείψει ούτε θα σας καταστρέψει' δε θα λησμονήσει τη διαθήκη που υποσχέθηκε με όρκο στους προγόνους σας» (Δευτερονόμιο 4:27-31).

Ο Θεός υπόσχεται ότι, αν μετανοήσουν από την αμαρτία τους και Τον εκζητήσουν με όλη την καρδιά και την ψυχή τους, θα τους επαναφέρει πίσω στη χάρη και θα ολοκληρώσει το έργο αυτό στις «έσχατες ημέρες».

Προσδοκίες: στις «έσχατες ημέρες» ο Θεός θα εκπληρώσει όλες τις υποσχέσεις ευλογίας της διαθήκης Του για τους ανθρώπους Του, και την κρίση ενάντια στους εχθρούς Του.

Οι μεταγενέστεροι βιβλικοί συγγραφείς καταλάβαιναν τη φράση «τελευταίες ημέρες», σαν το μέλλον και την τελική εποχή των ευλογιών του Ισραήλ, μετά την επιστροφή του από την εξορία.

5. Δαβίδ

Ο Θεός υπόσχεται να εγκαθιδρύσει τον οίκο του Δαβίδ ως μόνιμη δυναστεία που κυριαρχεί πάνω στην επίγεια βασιλεία του Θεού (Ψαλμός 89 εδ. 34-37)

«Αλλά δε θ' αποσύρω απ' αυτόν το έλεος μου, και την πιστότητα μου δεν θα τη διαψεύσω. Δε θα παραβώ τη διαθήκη μου, και ό,τι βγήκε από τα χείλη μου δε θα το αθετήσω. Μία φορά ορκίστηκα στην αγιότητα μου' δε θ' απογοητεύσω το Δαβίδ.

Οι απόγονοι του αιώνια θα υπάρχουν' κι ο θρόνος του όπως απέναντι μου ο ήλιος κι η σελήνη» (Ψαλμός 89: 34-37).

Προσδοκίες: Το βασίλειο του Θεού είναι πραγματικό μέρος που κατοικείται από αληθινούς ανθρώπους που θα ζούνε σε πλήρη αρμονία με τον Θεό για πάντα.

Γ. ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ

Μετά τη βασιλεία του Δαβίδ και του Σολομώντα, οι άνθρωποι του Θεού, επαναστάτησαν και έπεσαν σε αχαλίνωτη ειδωλολατρεία και αμαρτία.

- το 930 π.Χ. - το έθνος διαιρέθηκε στα δύο:
 - ο «Ισραήλ» - το βόρειο βασίλειο
 - ο «Ιούδας» - το νότιο βασίλειο
- Το 722 π.Χ., ο Ισραήλ απέρριπτε τις προφητικές προειδοποιήσεις για μετάνοια. Ο Θεός έστειλε τους Ασσύριους να νικήσουν τον Ισραήλ και να μεταφέρουν πολλούς από τους ανθρώπους Του στην εξορία
- Το 586 π.Χ. ο Θεός έστειλε τους Βαβυλώνιους να καταστρέψουν την πρωτεύουσα του Ιούδα, την Ιερουσαλήμ, και να μεταφέρουν πολλούς από τους Ιουδαίους στην εξορία.

Οι άνθρωποι καταπάτησαν τις διαθήκες του Θεού και έλαβαν τη μεγάλη κατάρα της διαθήκης, την εξορία.

Οι προφύτες συνέχισαν να διαβεβαιώνουν τον λαό ότι τις «τελευταίες ημέρες», ο Θεός θα τους λυτρώσει, θα τους συγχωρήσει, θα τους αφήσει να επιστρέψουν στη γη της Επαγγελίας και η ανθρώπινη ιστορία θα αποκορυφωθεί στην τέλεια παγκόσμια βασιλεία Του (Ησαΐας κεφ. 2 εδ. 2-4:

«Θα 'ρθούνε μέρες που το όρος του ναού θα κυριαρχεί πάνω στα βουνά, ψηλότερο απ' όλα τ' άλλα. Εκεί θα συρρέουν οι λαοί. Εκεί θα τρέχουν έθνη πολλά. «Εμπρός», θα λένε, «ας ανεβούμε στο όρος του Κυρίου, στον οίκο του Θεού του Ιακώβ, το δρόμο του να μας

διδάξει για να τον ακολουθούμε». Γιατί απ' τη Σιών βγαίνει ο νόμος, από την Ιερουσαλήμ προέρχεται ο λόγος του Κυρίου. Αυτός θα κρίνει ανάμεσα σε πολλούς λαούς' το δίκιο θ' αποδώσει σε έθνη δυνατά. Τότε τα ξίφη τους θα τα σφυρηλατήσουν σε άροτρα και τις λόγχες τους σε δρεπάνια. Ξίφος δεν θα σηκώνει το ένα έθνος ενάντια στο άλλο και πια δεν θα μαθαίνουν να πολεμούν» (Ησαΐας 2:2-4, Μιχαΐα κεφ. 4 εδ.1 και Ωσηέ κεφ.3 εδ.5.).

Προσδοκίες για τις «τελευταίες ημέρες» που δημιουργήθηκαν από την προφητεία του Ησαΐα:

- Η διακυβέρνηση του Θεού θα ασκηθεί σε όλη τη γη από τον θρόνο Του στον ναό Του στην Ιερουσαλήμ
- Κάθε έθνος στη γη θα υπηρετεί με ενθουσιασμό ως μέρος της βασιλείας τού Θεού.
- Η κυριαρχία του Θεού θα περιλαμβάνει και τις δίκαιες κρίσεις Του.
- Τα έθνη θα ζουν σε ασάλευτη ειρήνη.
- Η βασιλεία του Θεού θα εγκαθιδρύσει την ειρήνη για πάντα ((Ησαΐας 2:4, Δανιήλ κεφ. 2 εδ. 44).
- Ένας απόγονος του Δαβίδ θα κυβερνήσει για πάντα.

«...Ξίφος δεν θα σηκώνει το ένα έθνος ενάντια στο άλλο και πια δεν θα μαθαίνουν να πολεμούν» (Ησαΐας 2:4).

«Στις ημέρες των βασιλιάδων εκείνων, ο Θεός του ουρανού θα ιδρύσει μια βασιλεία, που δεν θα καταστραφεί ποτέ ούτε θα παραδοθεί σε άλλον λαό. Αυτή η βασιλεία θα διαλύσει

και θα συντρίψει όλα τα προηγούμενα βασίλεια, η ίδια όμως θα μείνει στεριωμένη για πάντα» (Δανιήλ 2:44).

«Στην αύξηση της εξουσίας του και της ειρήνης δεν θα υπάρχει τέλος, επάνω στον θρόνο του Δαβίδ, κι επάνω στη βασιλεία του, για να τη διατάξει, και να τη στερεώσει, με κρίση και δικαιοσύνη, από τώρα και μέχρι τον αιώνα. Ο ζήλος του Κυρίου των δυνάμεων θα το εκτελέσει» (Ησαΐας 9:7).

Το προφητικό όραμα του εσχατολογικού βασιλείου του Θεού αποκαλείται «καινούργιοι ουρανοί και καινούρια γη» (Ησαΐας 65:17 και 66:22).

Οι προφύτες προσδοκούσαν ο Θεός να εκπληρώσει τα σχέδια που είχε από την αρχή για τη δημιουργία και τα οποία είχε επεξεργαστεί μέσω της ιστορίας της λύτρωσης.

III. ΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΧΑΤΟΝ

A. ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Δύο μεγάλες εποχές στην Ιουδαϊκή εσχατολογία:

- «παρούσα εποχή» (εβραϊκά *olam hazeh*)- χαρακτηρίζεται από αμαρτία, εξορία, ταλαιπωρία και θάνατο, ξεκίνησε από την πτώση και αντιστοιχεί με την εποχή της μετάνοιας.
- «μέλλουσα εποχή» (εβραϊκά *olam haba*) - το μελλοντικό έσχατον, όταν η βασιλεία του Θεού θα γεμίσει τη γη και χαρακτηρίζεται από συγχώρεση, δικαιοσύνη, ειρήνη και αιώνια ζωή.

Τον πρώτο αιώνα, διάφορες Ιουδαϊκές σέκτες συμφωνούσαν ότι:

- Ένας καταστροφικός πόλεμος θα οδηγούσε απότομα σε αλλαγή από τη μια εποχή στην άλλη.
- Ο Μεσσίας θα οδηγούσε μια στρατιά αγγέλων και πιστών αντρών στη νίκη ενάντια στους εχθρούς των Ισραηλιτών.
- Ο Μεσσίας θα αποκαθιστούσε το βασίλειο Ισραήλ.
- Όλες οι προσδοκίες της Παλαιάς Διαθήκης σχετικά με τη βασιλεία του Θεού θα εκπληρώνονταν.
- Οι άνθρωποι του Θεού θα ζούσαν ειρηνικά για μια αιωνιότητα.

Από τον πρώτο αιώνα μ.Χ., ο λαός Ισραήλ είχε ήδη ζήσει σε εξορία και βρεθεί υπό ξένες κυριαρχίες για πολλούς αιώνες.

Πολλοί από τους ανθρώπους του Θεού πίστευαν ότι οι προφητείες στα κεφ. 2 και 7 του Δανιήλ υποδείκνυαν ότι η καταπίεσή τους θα λάμβανε τέλος.

Ο Ιησούς και οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης δίδασκαν ότι ο Μεσσίας θα τερμάτιζε «αυτήν την εποχή» της αμαρτίας και του θανάτου και θα εγκαινίαζε την «εποχή που θα ερχόταν» με όλες τις ευλογίες της (Μάρκος κεφ. 10 εδ. 29-30).

«Σας βεβαιώνω πως όποιος άφησε, για μένα και για το ευαγγέλιο, σπίτι ή αδερφούς ή αδερφές ή μητέρα ή πατέρα ή γυναίκα ή παιδιά ή χωράφια, θα πάρει εκατό φορές περισσότερα στα χρόνια που ζούμε τώρα: και σπίτια και αδερφούς και αδερφές και πατέρα και μητέρα και παιδιά και χωράφια- και μάλιστα μέσα σε διωγμούς´ αλλά και στο μελλοντικό κόσμο θα έχει την αιώνια ζωή» (Μάρκος 10:29-30).

Ο Χριστός δείχνει ότι είναι ο Μεσσίας που όλοι προσδοκούσαν να φέρει τη μετάβαση από την παρούσα εποχή στην επερχόμενη (Μάρκος κεφ. 10:29 και Ματθαίος κεφ. 12:32).

«Τη δύναμη του αυτή την έδειξε με το να αναστήσει το Χριστό από τους νεκρούς και να τον βάλει να καθίσει στα δεξιά του στον ουρανό, 21 πάνω από κάθε αρχή και εξουσία και δύναμη και κυριότητα, πάνω από καθετί που ανήκει όχι μόνο στον τωρινό αλλά και στο μελλοντικό κόσμο» (Εφεσίους 1:20-21).

Ο Παύλος συνέδεσε τη θριαμβευτική εποχή της ελεύσεως του Χριστού με αυτήν του Μεσσία (Εφεσίους 1:20-21, Α' Κορινθίους 2:6-8, Β' Κορινθίους 4:4, και Α' Τιμόθεον 6:17-19).

Ο Ιησούς, οι απόστολοί Του, οι προφήτες και λοιποί Εβραίοι εκείνης της εποχής, συμφωνούσαν ως προς την κύρια δομή της ιστορίας και των εσχάτων καιρών.

B. ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

1. Ανεκπλήρωτες προσδοκίες

Οι μαθητές του Ιησού γνώρισαν ένταση και σύγχυση αναφορικά με τις ανεκπλήρωτες προσδοκίες τους για τον ίδιο τον Μεσσία:

- Πίστευαν ότι ο Μεσσίας θα φέρει το τέλος αυτής της εποχής και θα εισάγει την εποχή που έρχεται.
- Πίστευαν απόλυτα ότι ο Χριστός ήταν ο Μεσσίας.
- Αναγνώριζαν ότι ο Ιησούς δεν έκανε αυτά που οι ίδιοι προσδοκούσαν.

Αφότου ο Ιησούς αναστήθηκε από τους νεκρούς, πέρασε 40 μέρες διδάσκοντας τους αποστόλους για τη βασιλεία του Θεού, όμως εκείνοι ακόμα δεν τα είχαν καταλάβει όλα ξεκάθαρα (Πραξ.1:4-6).

«Ενόσω ήταν μαζί τους κι έτρωγε, τους παρήγγειλε: “Μην απομακρυνθείτε από τα Ιεροσόλυμα, αλλά να περιμένετε από τον Πατέρα την εκπλήρωση της υποσχέσεως για την οποία σας μίλησα΄ ότι, δηλαδή, ενώ ο Ιωάννης βάφτιζε με νερό, εσείς θα βαφτιστείτε σε λίγες μέρες με το Άγιο Πνεύμα».

«Οι μαθητές, λοιπόν, συγκεντρώθηκαν μια μέρα και τον ρωτούσαν: «Κύριε, έφτασε άραγε η ώρα να αποκαταστήσεις τη βασιλεία στον Ισραήλ»; (Πράξεις 1:4-6).

Ο Θεός ρητά είχε συνδέσει την έκχυση του πνεύματός Του με την αποκατάσταση του βασιλείου Του τις έσχατες ημέρες (Ιεζεκιήλ 39:27-29 και Ιωήλ 2:28, 3:2) αλλά ποτέ δεν ανέφερε ότι αυτά τα 2 γεγονότα θα γίνονταν ταυτόχρονα.

«Κι αυτός τους απάντησε: «Εσείς δεν μπορείτε να γνωρίζετε τον ακριβή χρόνο΄ αυτόν τον κρατάει ο Πατέρας στην αποκλειστική του εξουσία. Θα λάβετε όμως δύναμη όταν θα ρθει το Άγιο Πνεύμα σ΄ εσάς, και θα γίνετε μάρτυρες δικοί μου, στην Ιερουσαλήμ, σε όλη την Ιουδαία και στη Σαμάρεια και ως τα πέρατα της γης» (Πράξεις 1:7-8).

Ο Ιησούς επέμεινε ότι η ώρα της βασιλείας δεν έχει αποκαλυφθεί σε κανέναν(Πράξεις 1:7-8, Ματθαίος κεφ. 24 εδ. 36 και Μάρκος κεφ.13 εδ. 32).

2. Προφητικό μυστήριο

Οι βιβλικοί προφήτες άφηναν κάποια κενά στις πληροφορίες που έδιναν, με αποτέλεσμα να υπάρχει ευρύτητα στους τρόπους με τους οποίους αυτές θα μπορούσαν να ερμηνευθούν.

«...Σ' αυτό αποκαλύπτεται ένα μυστικό, που έμενε για πολλούς αιώνες κρυμμένο και φανερώθηκε τώρα. Οι προφήτες είχαν μιλήσει στη Γραφή γι' αυτό το μυστήριο, που ο αιώνιος Θεός πρόσταξε να γνωστοποιηθεί στις μέρες μας σ' όλα τα έθνη, για να το ακούσουν και να πιστέψουν...» (Ρωμαίους 16: 25-26).

Ο Παύλος αναφέρει προφητικά μυστήρια κρυμμένα, αρχικά, στα προφητικά κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης, μέχρι την αποκάλυψή τους από τον Ιησού (Ρωμαίους 16: 25-26).

Ένας από τους κύριους σκοπούς της Καινής Διαθήκης είναι το να βοηθήσει τους αναγνώστες να κατανοήσουν εκείνες τις πτυχές τού βασιλείου τού Θεού οι οποίες παρέμεναν μυστήριο.

Τα μεταγενέστερα ακροατήρια είχαν τη δυνατότητα να καταλάβουν το ήδη αποκεκαλυμμένο μυστήριο, ότι δηλ. τα γεγονότα που παρουσίαζαν το έσχατον, θα έπαιρναν πολύ χρόνο για να «ξεδιπλωθούν».

3. Υπό όρους Διαθήκη

Οι διαθήκες του Θεού με τους ανθρώπους ήταν υπό όρους:

- Εάν ο λαός Του υπάκουε στους όρους, θα υπήρχαν ευλογίες.
- Αν όμως δεν υπάκουαν, θα υπήρχαν κατάρεις.

Οι προφητείες για την αποκατάσταση του Ισραήλ εξαρτιόνταν από τη μετάνοια του λαού και την υπακοή του στην ανανέωση της διαθήκης.

Όπως ο αγγειοπλάστης, ο Θεός μπορεί να "διαμορφώσει" τον λαό Του σύμφωνα με την προτίμηση και τη διακριτική Του ευχέρεια (Ιερεμία κεφ. 18 εδ.6-10).

«Ισραηλίτες, δεν μπορώ τάχα να σας μεταχειριστώ όπως μεταχειρίζεται αυτός ο αγγειοπλάστης τον πηλό με τα χέρια του; Έτσι είστε κι εσείς στα δικά μου χέρια. Κάποτε εξαγγέλλω για ένα έθνος ή βασίλειο ότι θα το ξεριζώσω, θα το ανασκάψω και θα το καταστρέψω. Αν το έθνος εκείνο, που εναντίον του μίλησα, αφήσει την κακία του, τότε θα αφήσω κι εγώ τις απειλές μου εναντίον του. 9 Άλλοτε πάλι εξαγγέλλω για ένα έθνος ή βασίλειο ότι θα το χτίσω και θα το φυτέψω. 10 Αν το έθνος εκείνο κάνει ό,τι εγώ θεωρώ κακό και δε με υπακούσει, τότε θα ανακαλέσω το καλό που είχα σκεφτεί να του κάνω» (Ιερεμίας 18:6-10).

Όταν ο Θεός ορκίζεται ή κάνει διαθήκη, αυτές οι υποσχέσεις είναι απόλυτα αληθείς.

Όταν οι προφητείες δεν περιλαμβάνουν υποσχέσεις, τότε η εκπλήρωσή τους δεν είναι εγγυημένη:

- Γένεση κεφ. 15 εδ. 7- 8: ο Αβραάμ ζητά από τον Θεό να μετατρέψει την υπό όρους προφητεία σε διαθήκη υπόσχεσης.
- Δανιήλ 9: ο Θεός παρατείνει την εξορία του Ισραήλ για ακόμα 490 χρόνια γιατί συνέχιζαν να παραβιάζουν τον νόμο της διαθήκης.

«Συμπληρώθηκε, έλεγε, ο καθορισμένος καιρός κι έφτασε η βασιλεία του Θεού· μετανοείτε και πιστεύετε στο χαρμόσυνο αυτό μήνυμα» (Μάρκος 1:15).

4. Θείκη ελευθερία

Η έμφαση στην ελευθερία του Θεού φαίνεται σε όλη τη Γραφή.

Όταν ο Νάθαν προφητεύει ότι ο γιος του Δαβίδ θα πεθάνει:

- Ο Δαβίδ δεν πίστευε ότι αυτό *απαραίτητα* θα ήταν το αποτέλεσμα, έτσι μετανόησε και ταπείνωσε τον εαυτό του.
- Ο Δαβίδ αναρωτήθηκε: «ποιος ξέρει»; (*mi yodea*) επειδή ήξερε ότι ο Θεός ήταν εντελώς ελεύθερος να σώσει το αγόρι ή να το αφήσει να πεθάνει (Β' Σαμουήλ 12:22).

«...Όταν το παιδί ήταν ακόμα ζωντανό, νήστευα κι έκλαιγα, γιατί σκεφτόμουν, «ποιος ξέρει; Ίσως με λυπηθεί ο Κύριος κι αφήσει το παιδί να ζήσει» (Β' Σαμουήλ 12:22).

Άλλα χωρία που χρησιμοποιούν την Εβραϊκή φράση *mi yodea*:

- Ιωήλ κεφ. 2 εδ.14: ο Ιωήλ ενθαρρύνει τη μετάνοια ως έναν τρόπο να αποφευχθεί η προφητική κρίση.
- Ιωνάς κεφ. 3, εδ. 9: ο βασιλιάς της Νινευή διέταξε να μετανοήσει ολόκληρη η πόλη ελπίζοντας ότι ο Θεός θα τους λυπηθεί.

Στην απουσία μιας υπόσχεσης, ο Θεός είναι ελεύθερος να εκπληρώσει την προφητεία με όποιον τρόπο θεωρεί ο Ίδιος ότι είναι ο καλύτερος.

Γ. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ

Ο Ιησούς και οι απόστολοί Του διαφωνούσαν με τους Ιουδαίους θεολόγους ως προς τον τρόπο της μετάβασης από την παρούσα εποχή στην επερχόμενη.

Σε αντίθεση με τις Ιουδαϊκές προσδοκίες, ο Ιησούς και οι απόστολοί Του δίδαξαν ότι η μετάβαση από τη μια εποχή στην άλλη δεν θα γινόταν γρήγορα.

Η «Εγκαινιασμένη εσχατολογία» διδάσκει ότι το εσχατολογικό βασίλειο του Θεού έχει ήδη αρχίσει ή έχει εγκαινιαστεί εν Χριστώ, όμως δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Ο Ιησούς είπε πολλές παραβολές δείχνοντας ότι το βασίλειο του Θεού θα μεγαλώνει για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα (Ματθαίος κεφ. 13):

- με μια σπορά που μεγαλώνει μέχρι την περίοδο του θερισμού
- με ένα δέντρο που μεγαλώνει από έναν σπόρο

- με το λίγο προζύμι που εξαπλώνεται σε όλη τη ζύμη

Σύμφωνα με την εγκαινιασμένη εσχατολογία, η βασιλεία *έχει έρθει, έρχεται και θα έρθει*. Μπορούμε, λοιπόν, να χωρίσουμε το χρονοδιάγραμμα των τελευταίων ημερών σε τρία κυρίως μέρη:

- Εγκαινίαση: η στιγμή που οι δύο εποχές ξεκινούν να επικαλύπτονται κατά τη διάρκεια της ζωής του Ιησού και της γήινης διακονίας Του, συμπεριλαμβανομένου και του θεμελιώδους έργου των αποστόλων.
- Επέκταση: το διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου η εκκλησία χτίζει το βασίλειο του Θεού προετοιμάζοντάς το για τον ερχομό του Χριστού.
- Ολοκλήρωση – η περίοδος πληρότητας των ευλογιών για το έσχατον, οπότε η «παρούσα εποχή» τελειώνει και αντικαθίσταται μόνιμα από την «επερχόμενη εποχή».

1. Εγκαινίαση

Ο Ιησούς δίδαξε ότι είχε ήδη εγκαινιάσει την επίγεια βασιλεία του Θεού (Λουκάς κεφ. 16 εδ.16 Ματθαίος κεφ. 11 εδ.12).

«Ο νόμος και οι προφήτες προφήτευσαν μέχρι τον Ιωάννη το Βαπτιστή. Από τότε το χαρμόσυνο μήνυμα για τη βασιλεία του Θεού κηρύττεται, κι ο καθένας σπεύδει να μπει σ' αυτήν» (Λουκάς 16:16).

«Από τότε που εμφανίστηκε ο Ιωάννης ο Βαπτιστής ως τώρα, η βασιλεία του Θεού κερδίζεται με προσπάθεια, και την κατακτούν αυτοί που αγωνίζονται» (Ματθαίος 11:12).

Ο Ιησούς υποστήριξε ότι τα θαύματα Του αποδείκνυαν την παρουσία του βασιλείου του Θεού στην γη (Λουκάς κεφ. 11 εδ.20, Ματθαίος κεφ. 12 εδ. 28).

«Αν όμως εγώ βγάζω τα δαιμόνια με τη δύναμη του Θεού, αυτό σημαίνει ότι έφτασε σ' εσάς η βασιλεία του Θεού» (Λουκάς 11:20).

Η έκχυση του Αγίου Πνεύματος στην εκκλησία ήταν μια άλλη ένδειξη ότι οι έσχατες μέρες είχαν αρχίσει (Πράξεις κεφ. 2: 1-11,16-17).

*«Αυτό που βλέπετε είναι εκείνο που είπε ο Θεός μέσω του προφήτη Ιωήλ:
Αυτό θα συμβεί στις έσχατες ημέρες, λέει ο Θεός:
Θα χαρίσω πλουσιοπάροχα το Πνεύμα μου σε κάθε άνθρωπο έτσι, οι γιοι σας κι οι
θυγατέρες σας θα κηρύξουν την αλήθεια· οι νέοι σας θα δουν οράματα κι οι γέροντές σας
θα ονειρευτούν όνειρα θεϊκά» (Πράξεις 2:16-17).*

Ο πιο συχνός όρος στην Καινή Διαθήκη που αναφέρεται στην εγκαινίαση της βασιλείας είναι ο όρος «ευαγγέλιο» ή «καλά νέα»:

- χρησιμοποιούνταν όταν ένας βασιλιάς κατακτούσε νέο έδαφος για να ανακοινωθούν στον λαό τα «καλά νέα», ότι δηλαδή αυτός τώρα θα ήταν ο νέος τους βασιλιάς.
- χρησιμοποιούνταν για την αναφορά στο αποκατεστημένο βασίλειο του Ισραήλ μετά την εξορία (Ησαΐας κεφ. 52 εδ.7)

«Πόσο είν' ωραία όταν απ' τα βουνά τον αγγελιοφόρο βλέπεις να 'ρχεται, που τις καλές ειδήσεις φέρνει, που αναγγέλει την ειρήνη και όλα τα καλά, τη σωτηρία διακηρύττει και λέει στη Σιών: «Ο Θεός σου βασιλεύει» (Ησαΐας 52:7).

Ο Ιησούς και οι απόστολοι ήθελαν οι άνθρωποι να καταλάβουν ότι ο Θεός έχει νικήσει τους εχθρούς Του και έχει ξεκινήσει να βασιλεύει στη γη.

2. Επέκταση

Το βασίλειο του Θεού επεκτείνεται και μεγαλώνει μέσα στον κόσμο, κυρίως μέσω του έργου της εκκλησίας.

«Ο Ιησούς τους πλησίασε και τους είπε: “ Ο Θεός μου έδωσε όλη την εξουσία στον ουρανό και στη γη. Πηγαίnete λοιπόν και κάνετε μαθητές μου όλα τα έθνη, βαφτίζοντάς τους στο όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος και διδάξτε τους να τηρούν όλες τις εντολές που σας έδωσα. Κι εγώ θα είμαι μαζί σας πάντα, ως τη συντέλεια του κόσμου» (Ματθαίος 28: 19-20).

Η μεγάλη αποστολή» (Ματθαίος 28: 19-20) μάς καλεί να επεκτείνουμε τα όρια του βασιλείου του Χριστού μέχρι το τέλος της ιστορίας.

«Ο Θεός Πατέρας μας λύτρωσε από τη σκοτεινή εξουσία του σατανά και μας πολιτογράφησε στη βασιλεία του αγαπητού Υιού του» (Κολοσσαείς 1:13).

«καθώς κι ο Ιησούς Χριστός, ο αξιόπιστος μάρτυρας. Αυτός αναστήθηκε πρώτος από τους νεκρούς κι εξουσιάζει τους άρχοντες της γης. Αυτός μας αγαπάει κι έχει χύσει το αίμα του για να μας καθαρίσει από τις αμαρτίες μας´μας έκανε έτσι μετόχους στην εξουσία του και κοινωνούς στην προσφορά λατρείας στον Πατέρα του Θεό. Σ´ αυτόν ανήκει η δόξα και η δύναμη για πάντα´ αμήν» (Αποκάλυψη 1: 5-6).

Ο Ιησούς διοικεί το γήινο βασίλειό Του και πολεμά τους εχθρούς Του από τον θρόνο Του στον πνευματικό ουρανό (Α' Κορινθίους κεφ. 15 εδ.25)

«Γιατί ο ίδιος ο Χριστός πρέπει να βασιλεύει ωσότου ο Θεός υποτάξει σ' αυτόν όλους τους εχθρούς» (Α' Κορινθίους 15:25).

3. Ολοκλήρωση

Όταν έρθει το έσχατον, ο Μεσσίας θα βάλει τέλος στην εποχή της αμαρτίας και του θανάτου και θα βασιλεύσει πάνω στο θρόνο του Δαβίδ στην Ιερουσαλήμ.

«Αυτός θα γίνει μέγας και θα ονομαστεί Υιός του Υψίστου. Σ' αυτόν θα δώσει ο Κύριος ο Θεός το θρόνο του Δαβίδ, του προπάτορα του. Θα βασιλέψει για πάντα στους απογόνους του Ιακώβ και η βασιλεία του δε θα έχει τέλος» (Λουκάς 1:32-33).

Όμως, οι μεγαλύτερες εσχατολογικές ευλογίες δεν θα εκπληρωθούν μέχρι την ολοκλήρωση του βασιλείου του Θεού. Μέσα σ' αυτές τις ευλογίες περιλαμβάνονται:

- η δεύτερη έλευση του Ιησού
- η γενική ανάσταση των νεκρών και η τελική κρίση
- η δημιουργία καινούργιων ουρανών και γης
- η αιώνια ζωή σε ένδοξα σώματα
- ο εξαγνισμός της δημιουργίας από τη διαφθορά της αμαρτίας (Β' Πέτρου κεφ.3:10,13)
- η σύλληψη της έννοιας του εσχατολογικού βασιλείου του Θεού μαζί με τη Νέα Ιερουσαλήμ (Αποκάλυψη κεφ. 21:1-4)

«Τότε είδα ένα καινούριο ουρανό και μια καινούρια γη. Ο πρώτος ουρανός κι η πρώτη γη είχαν εξαφανιστεί κι η θάλασσα δεν υπήρχε πια. Κι είδα την άγια πόλη, τη νέα Ιερουσαλήμ, να κατεβαίνει από τον ουρανό, από το Θεό, έτοιμη σαν τη νύφη που στολισμένη περιμένει τον άντρα της. Άκουσα και μια δυνατή φωνή απ' τον ουρανό να λέει:

«Τώρα πια η κατοικία του Θεού είναι μαζί με τους ανθρώπους. Θα κατοικήσει μαζί τους, κι αυτοί θ' αποτελούν το λαό του. Ο ίδιος ο Θεός θα είναι μαζί τους. Θα διώξει κάθε δάκρυ από τα μάτια τους, κι ο θάνατος δε θα υπάρχει πια ούτε πένθος ούτε κλάμα ούτε πόνος θα υπάρχει πια, γιατί τα παλιά πέρασαν» (Αποκάλυψη 21:1-4).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ

1. Γράψτε τον ορισμό του όρου "εσχατολογία". Σε γενικές γραμμές, ποιο χρονικό διάστημα καλύπτει ο όρος αυτός;;
2. Τι αναφέρει η περικοπή της δημιουργίας στο βιβλίο της Γένεσης κεφ.1-2 σχετικά με τους ρόλους και τις ευθύνες που μας έχει δώσει ο Θεός; Πώς αυτό σχετίζεται με την "πολιτιστική εντολή";
3. Ποιο είναι το «πρωτευαγγέλιο» και πού βρίσκεται στη Αγ. Γραφή; Γιατί ήταν απαραίτητο;
4. Να απαριθμήσετε και να περιγράψετε τις πέντε κύριες λυτρωτικές διαθήκες στην Παλαιά Διαθήκη. Ποιες προσδοκίες συνδέονταν με κάθε διαθήκη για τη βασιλεία του Θεού;
5. Με βάση τις προφητικές περιγραφές της Παλαιάς Διαθήκης για τα έσχατα, ποιες ευλογίες αναμένονταν τις έσχατες ημέρες; Χρησιμοποιήστε συγκεκριμένες βιβλικές παραπομπές για να στηρίξετε την απάντησή σας
6. Ποιες ήταν οι δύο μεγάλες εποχές που προσδοκούσαν οι Εβραίοι θεολόγοι του πρώτου αιώνα; Λαμβάνοντας υπόψιν τις θεολογικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα ανάμεσα στην Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, ο Ιησούς και οι απόστολοί Του επιβεβαίωσαν ή ανείρεσαν αυτές τις προσδοκίες; Χρησιμοποιήστε συγκεκριμένες βιβλικές παραπομπές για να υποστηρίξετε την απάντησή σας.

7. Με ποιον τρόπο οι ανεκπλήρωτες προσδοκίες και το προφητικό μυστήριο περιπλέκουν την εκκλησία της Καινής Διαθήκης, ως προς την πεποίθηση ότι ο Ιησούς είναι ο Μεσσίας;

8. Οι προσαρμοσμένες προσδοκίες των αποστόλων ήρθαν με την κατανόηση της «εγκαινιασμένης εσχατολογίας». Τι σημαίνει αυτή η φράση; Εξηγήστε πώς η βασιλεία του Θεού έχει έρθει, έρχεται και θα έρθει σε τρία στάδια της εγκαινιασμένης εσχατολογίας.

Ερωτήσεις Εφαρμογής

1. Πώς καλείσαι να εκπληρώσεις την πολιτιστική εντολή; Με ποιους τρόπους μπορείς να ασκήσεις το βασιλικό και ιερατικό ρόλο δουλεύοντας και φροντίζοντας τα πράγματα στα οποία ο Θεός μάς έδωσε την εξουσία;
2. Στο βιβλίο της Γένεσης 3:15, αναφέρεται ότι από την πτώση, το ανθρώπινο γένος έχει χωριστεί μεταξύ εκείνων που εξυπηρετούν τους σκοπούς του Θεού και εκείνων που επαναστατούν εναντίον Του. Πώς πρέπει να είμαστε ως Χριστιανοί απέναντι σε εκείνους που επαναστατούν ενάντια στο θέλημα του Θεού;
3. Η προφητεία του Ησαΐα στο ομώνυμο βιβλίο κεφ.2 εδ.2-4, δημιούργησε μια ζωντανή εικόνα του έσχατου. Σε ποιο στοιχείο της προφητείας προσβλέπεις με ανυπομονησία; Εξήγησε την απάντησή σου.
4. Ο Ιησούς κατά την πρώτη Του έλευση δεν εκπλήρωσε όλες τις προσδοκίες για τις έσχατες μέρες, αλλά θα ολοκληρώσει το έργο Του όταν επιστρέψει σε δόξα. Πώς το γεγονός αυτό ενθαρρύνει τη διακονία της εκκλησίας στον κόσμο σήμερα;
5. Ο Ιησούς δίδαξε ότι ο χρόνος της επιστροφής Του δεν έχει αποκαλυφθεί σε κανέναν. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, πώς πρέπει να αξιολογούμε την πρακτική κάποιων που αναζητούν στη Βίβλο ενδείξεις για την ημερομηνία της δεύτερης έλευσης;
6. Πώς θα απαντούσες σε κάποιον που ισχυρίζεται ότι ο Θεός δεν τηρεί τις υποσχέσεις της Αγ. Γραφής;
7. Πώς θα εξηγούσες την "εγκαινιασμένη εσχατολογία" σε έναν νέο πιστό;
8. Τι απαιτεί η «Μεγάλη Αποστολή» από τις εκκλησίες σήμερα; Ποιοι είναι οι πρακτικοί τρόποι με τους οποίους μπορείτε να ενθαρρύνετε τους ανθρώπους της κοινότητάς σας να "κάνουν μαθητές απ' όλα τα έθνη";

9. Ποιο είναι το πιο σημαντικό που μάθατε σε αυτό το μάθημα;